

**PRIMJEDBE UDRUŽENJA POSLODAVCA NA NACRT ZAKONA O REPREZENTATIVNOSTI
SINDIKATA I UDRUŽENJA POSLODAVACA**

PRIMJEDBA NA ČLAN 13.

U članu 13. u tački a) riječ „šest“ se zamjenjuje sa riječju „dvanaest“.

Obrazloženje

Predlažemo da se uslov za reprezentativnost da udruženje poslodavaca **najmanje šest mjeseci** prije podnošenja zahtjeva mora biti registrovano kod nadležnog organa **poveća na 12 mjeseci**. Takva rješenja su bila u svim zemljama u EU u procesu tranzicije i razvoja socijalnog dijaloga. Rješenje kao uslov 12. mjeseci je bilo i u Hrvatskom prvom Zakonu o reprezentativnosti. Ovaj uslov će obezbijediti da organizacije koje predstavljaju poslodavce u socijalnom dijalogu budu ozbiljne, kompetentne i jake. Na ovaj način će se izbjeći mogućnost da reprezentativnost dobiju organizacije koje su neozbiljne i koje možda neće opstati nakon 12 mjeseci. Ukoliko je organizacija poslodavaca već registrovana 12 mjeseci i ona funkcioniše onda takva organizacija i može biti socijalni partner. Ovakvo rješenje treba da bude u interesu i predlagača zakona kako bi imao ozbiljnog socijalnog partnera. Kako se ne bi desilo da organizacije koje predstavljaju poslodavce ne bi bile nekompetente, slabe i „nereprezentativne“, države utvrđuju kriterije reprezentativnih organizacija. Ukoliko kriteriji nisu jasno utvrđeni postoji opasnost da radnike i poslodavce predstavljaju neozbiljne organizacije koje zastupaju samo vlastite interese pojedinaca.

PRIMJEDBA NA ČLAN 14.

U članu 14. u stavu 1. procenat „14%“ se zamjenjuje sa procentom „20%“ umjesto tačke stavlja se zarez te dodaju riječi :

„ te da u članstvu ima kompanije iz najmanje 5 kantona, raspolaže potrebnim prostorom i drugim materijalnim uvjetima za rad i da zapošljava jednog radnika na osnovu ugovora o radu, sklopljenog na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom.“

Iza stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„ Ukoliko je udruženje poslodavaca za područje i oblast djelatnosti organizacioni dio udruženja poslodavaca iz člana 16. ovog zakona, smatra se da ispunjava uvjete iz člana 13. ovog zakona i stava 1. ovog člana.

Obrazloženje

Svakom udruženju koje je registrovano i reprezentativno na višem nivou potrebno je omogućiti da bude reprezentativno za niži nivo ukoliko ispunjava uslove iz člana 13. Takvim udruženjima treba se omogućiti da zastupa članove i na nižim nivoima. Krajnje loše rješenje je da se udruženjima na višim nivoima koji ispunjavaju uslove iz člana 13. tačke a b i c i koje je reprezentativno ne dozvoli da bude reprezentativno te da mu se zahtjeva da bude registrovano na nižem nivou. Bitno je da ispunjava uslove. Ukoliko ispunjava uslove iz člana 13. ovog zakona onda. Sasvim je logično ukoliko je reprezenatativno udruženje na nivou FBiH da svi njegovi organizacioni dijelovi imaju reprezenatativnost. U tom smislu predloženo je da se reprezenatativnost utvrđuje na osnovu rješenja o reprezentativnosti čii je organizacioni dio.

Rješenje obavezne registracija na svim nivoima kako je predloženo u Nacrtu Zakona ne poznaju zemlje u regionu uključujući i Hrvatsku kao ni zemlje u EU.

PRIMJEDBA NA ČLAN 15.

U članu 15. u stavu 3) iza riječi „ organizacioni dio“ dodaju se riječi „ili je udruženo u reprezentativno“ ostali dio teksta se nastavlja riječi „ tač. a) i b)“ se brišu.

Obrazloženje

Kao za prethodni stav. Smatramo da je potpuno nepotrebno utvrđivati reprezentativnost za kantonalna udruženja koja su organizacioni dio te u tom smislu u slučaju da je kantonlano udruženje poslodavaca organizacioni dio Udruženja da se smatra da ispunjava sve uslove za reprezenatativnost te da ne treba.

PRIMJEDBA NA ČLAN 16.

U članu 16 iza riječi „ uvijet“ se zamjenjuje sa riječima „ uvjete“ stavlja se dvotačka „:“ ostali dio teksta se briše i dodaju alineje:

- Da njegovi članovi zapošljavaju najmanje 20% od ukupnog broja zaposlenih u privredi na teritoriju Federacije BiH;
- da je unutar udruženja poslodavaca organizovano najmanje pet grupacija ili udruženih udruženja koje djeluju u različitim područjima djelatnosti utvrđenim Nacionalnom klasifikacijom djelatnosti;
- da ima organizacione jedinice ili udružena udruženja - kantonalne urede u najmanje tri kantona;

- da raspolaže potrebnim prostorom i drugim materijalnim uvjetima za rad;
- da zapošljava najmanje pet radnika na osnovu ugovora o radu, sklopljenog na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom;
- da do momenta utvrđivanja reprezentativnosti ima najmanje pet potpisanih kolektivnih Ugovora;

Obrazloženje

Predlažemo da se prošire uslovi za reprezentativnost. Ovdje je bitno **napomenuti da se u praksi zemalja EU pokazalo da kvantitativni kriteriji (broj članova, broj zaposlenika koji rade kod članova, ukupan prihod svih članova) nije baš pravo rješenje, te da se pojavljuju problemi prilikom utvrđivanja reprezentativnosti.** S tim u vezi zemlje, a posebno zemlje u kojima je socijalni dijalog u fazama razvoja i jačanja socijalnog dijaloga, propisuju kvalitativne kriterije za utvrđivanje reprezentativnosti. Tako npr. Republika Hrvatska je u Zakonu o reprezentativnosti iz 2012. godine propisala kvalitativne uslove kao što su broj potpisanih ugovora, broj zaposlenih, broj udruženih organizacija, organizacionih jedinica i sl. Razlog za ovakvo utvrđivanje kriterija je bio upravo zato što je Hrvatska bila u periodu tranzicije, i što je vlada smatrala da treba imati veoma jake socijalne partnere.

Konvencije MOR-a niti direktive EU ne poznaju jedinstveni kriteriji za utvrđivanje reprezentativnosti socijalnih partnera, te je svakoj zemlji ostavljeno da sama definira kriterije, pravila i procedure koje se odnose na reprezentativnosti socijalnih partnera.

Shodno tome predlažemo da se za utvrđivanje reprezentativnosti udruženja poslodavaca propišu kvalitativni kriteriji, kao što su broj zaposlenih u udruženju, poslovni prostor, potpisani kolektivni ugovori, period djelovanja i sl.

Nedostatak jasne procedure za određivanje kriterija reprezentativnosti uključuju rizik ozbiljnosti reprezentativne organizacije kao i rizik političke pristranosti. Prilikom utvrđivanja kriterija Međunarodna organizacija rada insistira na tri principa koji se odnose i na sindikate i na poslodavce. MOR insistira na tome da kriteriji budu *objektivni*, da su *prethodno utvrđeni*, te da su *precizni*.

Zakoni u mnogim zemljama EU propisuju kvantitativni i kvalitativni kriteriji za utvrđivanje reprezentativnosti. Kao kvalitativni kriteriji navode se kriteriji koji se odnose na kapacitete organizacija socijalnih partnera kao što su:

- broj i stručna edukacija profesionalno zaposlenih u udruženju, te broj zaposlenih i članova koji su uključeni u aktivnosti vezano za socijalni dijalog;
- potreban prostor za rad i teritorijalno djelovanje;
- podsticanje potpisivanja kolektivnih ugovora,
- pridruživanje međunarodnim organizacijama poslodavaca

- broj sastanaka sa članovima vezano za društvena pitanja (informativni i konsultativni)
- publikacije: cirkularna pisma, pisma, informativni bilteni, brošure koje su publikovane o društvenim ; web stranica o društvenim pitanjima i sl.

Kvantitativni kriteriji su: broj članova (u usporedbi sa ukupnim brojem u toj branši ili na teritoriji); broj zaposlenika koji rade kod članova (u usporedbi sa ukupnim brojem radne snage u toj branši ili na teritoriji); ukupan prihod svih članova (u usporedbi sa GDP).

Bilo bi teško pojedinačno navoditi po zemljama različite regulative koje se odnose na reprezentativnost organizacija poslodavaca i radnika. Kriteriji za reprezentativnost su različiti od zemlje do zemlje.

Imajući u vidu navedeno smatramo da su naše primjedbe opravdane te da je u interesu svih socijalnih partnera da pitanje reprezentativnosti treba riješiti na način koji smo predložili a sve u cilju da poslodavce kao nezaobilazan faktor u kreiranju poslovnog ambijenta predstavljaju jake i snažne organizacije a što je jedan i od principa MOR-a.

PRIMJEDBA NA ČLAN 18.

U članu 18. u stavu 1. iza tačke g) dodaju se tačke:

- h) popis organizovanih grupacija poslodavaca s naznakom područja u kojima one djeluju utvrđenim prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti sa propisima na osnovu kojih djeluju;**
- i) podatke o raspoloživim prostornim i drugim materijalnim uvjetima za rad;**
- j) potvrda nadležnog organa o broju zaposlenih radnika u udruženju;**

Tačke h) i i) postaju tačke k) i l) .

Iza stava 1. dodaju se stav 2. i 3. koji glase:

(2) Ispunjenost posebnih uslova za utvrđivanje reprezenatativnosti udruženja poslodavaca iz člana 14. stav 2. i člana 15. stav 3. ovog zakona utvrđuje se na osnovu:

- a) rješenja o reprezentativnosti udruženja poslodavaca na nivou Federacije u koje je udruženo odnosno čiji je organizacioni dio;**
- b) potvrde da je udruženje poslodavaca čija reprezentativnost se zahtjeva organizacioni dio odnosno da udruženo u reprezentativno udruženja poslodavaca na nivou Federacije.**

(3) Ukoliko udruženje poslodavaca iz stava 2. ovog člana ispunjava uslove iz tačke a. i b. iz stava 2. ovog člana, nadležno ministarstvo za rad Federacije odnosno kantona donosi

rješenje o reprezentativnosti na zahtjev reprezentativnog udruženja poslodavaca Federacije čiji je organizacioni dio odnosno u koji je udružen.

Obrazloženje

Obzirom da smo proširili kriterije u članu 16. ukoliko se naš prijedlog prihvati onda ovu odredbu treba proširiti sa dokazima za kriterije iz člana 16. kao što su podaci o raspoloživim prostorima, broj zaposlenih u udruženju i sl. Dakle ako se usvoji primjedba UPFBih na član 16. onda se i ova odredba treba mijenjati.

Mišljenja smo da za udruženja za područja djelatnosti odnosno kantonaln i granska udruženja ukoliko su organizacioni dijelovi reprezentativnog federalnog udruženja treba propisati posebn dokaze za ispunjavanje uslova za reprezentativnost a to je reprezentativnost udruženja čiji je organizacioni dio i potvrdu da je organizacioni dio tog udruženja. Na ovaj način se skraćuje postupak utvrđivanja reprezentativnost za navedena udruženja a imajući u vidu dosadašnju praksu da ministarstva na kantonima nisu imali precizno definisane ove odredbe te da se otvaralo pitanje tumačenja ovih odredbi. Smatramo da ovim zakonom ovu materiju treba precizno i jasno definisati. Na ovaj način kako je predložilo UPFBih kantonalna ministarstva neće imati dilemu koje dokaze prilažu kantonalne organizacije koji su organizacioni dio reprezentativnog udruženja.

PRIMJEDBA NA ČLAN 24.

U članu 24. iza stava (5) dodaje se novi stav (6) koji glasi:

„ Poslodavac može po službenoj dužnosti izvršiti preispitivanje reprezentativnosti sindikata osnovanog kod poslodavca, ukoliko sazna da je došlo do promjene činjenica iz člana 5. stav 1. i člana 6. ovog Zakona.

Obrazloženje

Ovakvo rješenje je postojalo u članu 20. Nacrta Zakona i smatramo da istu treba i zadržati u prijedlogu. Sasvim je realno da se poslodavcu ostavi mogućnost da preispitata reprezentativnost sindikata kod poslodavca ukoliko je došlo do promjene činjenica. U praksi je u posljednje vrijeme sve više slučajeva da sindikati kod poslodavca nemaju potreban broj članova.